

stanoviti náhradu. Není třeba řešiti, jakým postupem mohou se žalovani domáhati náhrady z toho důvodu, že dráha, nedavši proti nim provést vyvlastnění, zabrala jejich spoluvlastnictví, po případě zrušila jejich práva. Podle § 26 vyvlastňovacího zákona může se sice v nesporném řízení státi určení náhrady na žádost obou stran rozšířením na předměty, které jsou předmětem vyvlastnění, souhlasí-li obě strany v tom, aby se tyto předměty podrobily vyvlastnění. Ale o takový případ tu nejde. Prvý soud sice při jednání dne 11. července 1931 vyšetřoval i náhradu pro stěžovatele. Ale z protokolu o jednání není zřejmo ani, že dráha a vyvlastnění uvedení v nálezu, tedy obě strany ve smyslu zákona, žádaly o určení této náhrady a že obě strany souhlasily s tím, by se vyvlastnění rozšířilo na spoluvlastnictví stěžovatelů, nebo na jiná jejich práva. Okresní soud uvádí sice v předkládací zprávě ze dne 27. listopadu 1931, že zástupci ředitelství dráhy uvedli sami osoby, kterým odškodnění má připadnouti, t. j. stěžovatele, a že odškodné bylo stanoveno na žádost zástupce dráhy i pro ony jiné osoby. Ale to nestačí podle § 26 zákona k tomu, by bylo určeno odškodné pro stěžovatele, ježto je potřebí žádosti obou stran a souhlasu s tím, by předmět nevyvlastněný byl podroben vyvlastnění. Tyto podmínky nebyly splněny. Bylo-li provedeno vyvlastňovací řízení a doručen vyvlastňovací nález někomu, kdo vyvlastněným nebyl, nelze vyvlastňovací nález přepsati na tohoto, nýbrž musí býti proti němu provedeno vyvlastňovací řízení podle § 21 zákona (srov. výnos ministerstva vnitra, obchodu a spravedlnosti čís. 2677 z r. 1880 Zentralblatt für Eisenbahnen čís. 82). Pak teprve lze mimo případ § 26 zákona stanoviti odškodné i pro toho, kdo expropriatem původně nebyl. Podle uvedeného nelze pokládati stěžovatele za vyvlastněné a nepřisluší jim také právo k rekursu z toho důvodu. Jejich rekurs bylo následkem toho odmítnouti.

Čís. 12352.

Exekuční soud není oprávněn uložit poddlužníku, by zaplatil vymáhajícímu věřiteli přikázanou pohledávku, nemůže zejména, byla-li zabavena vkladní knížka, uložit záložně, by, nehledíc k heslu, vyplatila vymáhajícímu věřiteli přikázanou pohledávku ze vkladní knížky.

Stalo-li se přece tak, jest poddlužník oprávněn k rekursu (§ 65 ex. ř.) i proti příkaznímu usnesení.

(Rozh. ze dne 10. února 1933, R II 532/32.)

K vydobytí peněžité pohledávky přikázal soud první stolice vymáhající věřitelce pohledávku z vkladní knížky záložny a uložil výkonnému orgánu, by vkladní knížku záložny v dražebně vyzvedl, opatřil převáděcím prohlášením a předal ji vymáhající věřitelce; záložně pak uložil, by, nehledíc k heslu, pohledávku vymáhající straně k její žádosti vyplatila. Rekursní soud vyhověl rekursu záložny a zrušil napadené usnesení, pokud bylo uloženo záložně, by pohledávku vymá-

hající věřitelce k její žádosti vyplatila. D ů v o d y: Pokud poddlužnice v rekursu uplatňuje, že první soud jí uložil povinnost, ve výroku uvedenou, ač vymáhající věřitel neučinil dotyčný návrh, a tvrdí, že usnesení v napadené části již z toho důvodu musí být zrušeno, nelze přisvědčiti k vývodům stěžovatelky, poněvadž v tom směru není vůbec k stížnosti oprávněna. Zákon ustanovuje, kdy poddlužníku přísluší právo ke stížnosti, nepřiznává mu však právo ke stížnosti, rozhodl-li soud přes návrh, takže by rekursu nebylo lze vyhověti, kdyby stížnost uplatnila jen tento důvod. Výjimku z pravidla, že poddlužníkovi přísluší právo ke stížnosti jen v případech, zákonem zvlášť stanovených, jest připustiti, byl-li napadeným usnesením udělen poddlužníku příkaz, zákonu odporující, poněvadž nelze žádati, by poddlužník vyhověl nezákonnému příkazu a neměl ani právo, by si na takovýto postup soudu stěžoval, při čemž lze ponechati stranou otázku, zda jest poddlužník vůbec povinen plniti to, co mu exekučním soudem bylo nařízeno, či zda musí býti vymáhajícím věřitelem přinucen k dotyčnému plnění pořadem práva. Jest se tudíž zabývati otázkou, zda jest usnesení prvního soudu v napadené části nezákonné. Podle § 10 zákona ze dne 14. dubna 1920, čís. 302 sb. z. a n., jehož ustanovení podle § 3 zákona ze dne 10. října 1924, čís. 239 sb. z. a n. platí i pro vkladní knížky založen, jest každého, kdo předloží vkladní knížku, pokládati bez dalšího průkazu za řádného držitele knížky a musí mu býti vyplacena žádaná částka, pokud není výplatě na závadu umořovací řízení o vkladní knížce nebo soudní zákaz anebo není-li vklad vázán způsobem, připuštěným stanovami, a mohou vkladní knížky býti vázány zejména na podpis, heslo, průkazní lístek nebo na okolnost, o které jest předem jisto, že nastane. V takových případech může ovšem knížka býti dána do zástavy bezelstným držitelem a může býti i zabavena podle § 296 ex. ř.; při realizování musí býti předložena knížka, pokud se týče v exekučním řízení musí býti pohledávka přikázána podle § 305 ex. ř., avšak v případě vinkulace nebo hesla přestává spořitelní kniha býti papírem majiteli svědčícím, stane se jen důkazní listinou a jest realizace jen tenkrát možná, bylo-li vyhověno obsahu vinkulační doložky. Názor, že se přikázáním k vybrání podle § 305 ex. ř. vymáhající věřitel stane oprávněným, by vybral přikázanou částku, aniž by udal heslo, nemá opory v § 305 ex. ř. Nelze přehlížeti, že právo věřitele, jemuž pohledávka byla přikázána k vybrání, jest stanoveno v § 308 ex. ř. a že věřitel jest jen oprávněn, na účet dlužníka vlastním jménem žádati to, co by mohl žádati dlužník. Vymáhající věřitel nemá širší právo než dlužník sám. Proto nelze souhlasiti s názorem, že by věřitel vklad heslem vázaný mohl vybrati, aniž by plnil podmínky, za kterých výplata podle obsahu knížky by se měla státi k rukám držitele knížky, přikázáním k vybrání není peněžní ústav ani zproštěn závazku, by obmezení, vklad vázající, šetřil tak dlouho, pokud obmezení nebude způsobem nepochybným zrušeno, buď že osoba oprávněná omezení sama odvolá neb nezávaznost omezení jest vyslovena soudním výrokem. O takový případ tu jde, protože výplata jest vázána heslem, což podle § 8 stanov jest přípustné. Nařídil-li soud

první stolice, by stěžovatelka peníze vyplatila bez ohledu na heslo, jest tento rozkaz nezákonný, pročež napadené usnesení v napadené části bylo zrušeno.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

O oprávnění podlužnice k rekursu rozhodl rekursní soud správně. Není sice k rekursu oprávněna podle § 294 ex. ř., poněvadž tento dává podlužníku jen právo k rekursu proti platební záповědi, kdežto zde jde o usnesení příkazní. Ale jest jí oprávnění přiznati podle všeobecného předpisu § 65 ex. ř., ana se pokládá stíženou příkazem usnesení prvního soudu. Také ve věci jest přisvědčiti rekursnímu soudu. Výkon příkázání pohledávky z vkladní knížky jest upraven v § 305 ex. ř.; vkladní knížka opatří se, je-li toho třeba, písemným prohlášením převáděcím a vydá se vymáhajícími věřiteli. Jakých práv vymáhající věřitel nabývá příkázáním pohledávky, ustanovují § 308 a násl. ex. ř. V žádném případě není exekuční soud oprávněn, uložit podlužníkovi, aby zaplatil vymáhajícímu věřiteli příkázanou pohledávku. Příkaz, který soud první stolice podlužnici dal, aby, nehledíc k heslu, vyplatila vymáhajícímu věřiteli příkázanou pohledávku, je tedy nezákonný, je tedy i nezákonná jeho část, podlužnicí pozastavená, aby tak učinila »nehledíc k heslu«. Proto rekursní soud vymýtil tato slova právem z usnesení prvního soudu.

Čís. 12353.

Záznam zástavního práva, který nebyl vymožen, nýbrž byl povolen podle žádosti prenotanta na základě dlužního úpisu, na němž nebyl podpis dlužníka soudem nebo notářem ověřen, nemusí podle § 41 písm. c) knih. zák. býti spraven sporem. V takovém případě nepřichází ustanovení § 228 ex. ř. vůbec v úvahu.

(Rozh. ze dne 10. února 1933, R II 20/33.)

Při roku dne 6. května 1932, při němž bylo rozvrženo nejvyšší podání za exekučně prodanou nemovitost, byl podán odpor proti příkázání pohledávky Františka K-a, zaznamenané v pozemkové knize, ježto nebyl záznam spraven. Soud první stolice přihlížel částečně k pohledávce Františka K-a. Rekursní soud k jeho pohledávce vůbec nepřihlížel. D ů v o d y: Při rozvrhu rozdělované podstaty přihlížel soud první stolice k zaznamenané pohledávce Františka K-a 9.500 Kč s přísl. z dlužního úpisu ze dne 12. března 1931. Na náhradu této pohledávky, kterou vypočetl soud první stolice celkem na 11.319 Kč 05 h, přikázal jednak hotovost 1.582 Kč 16 h, jednak náhradní nárok. Stalo se tak neprávem. V době, kdy byl povolen záznam zástavního práva pro pohledávku Františka K-a — stalo se tak usnesením ze dne